

ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: МАНІПУЛЯЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ

Завгородня Ю. В.

Постановка проблеми. Життя на планеті Земля від початку людського існування пронизане протиріччями, протиборствами та агресією. З розвитком систематизації взаємодії у суспільстві, а саме з формуванням органів влади, виникають різноманітні точки зору щодо розподілу таких владних повноважень, використання ресурсів та підвищення добробуту суспільства. Однак, останнє завдання не завжди ставало пріоритетом у суб'єктів управління, що призвело до різного рівня розвитку в різних державах.

Тому, в сучасному світі сформувалось дві ключові причини політичного протистояння, які в кінцевому результаті спонукають сторони до військової агресії. Перше це узурпована влада царем, тираном, узурпатором, тобто особою, яка довгий період часу перебуває при владі та має вплив на військову еліту та суспільство загалом, а тому бажає завойовувати землі, суспільства з метою впливу на міжнародну глобальну систему управління. Друга причина економічна різноманітність в окремих країнах, які територіально знаходяться досить близько, однак економічно та культурно мають різні рівні розвитку при чому, як правило, такі показники досить відмінні, що призводить до прояву заздрості, злоби та агресії.

Україна, як територіально незалежна країна, протягом історичного розвитку завжди була в центрі євро-азійських відносин, що неоднозначно підкреслювало її вигідне розташування, однак, разом з тим, сформувало небезпеку для її внутрішньодержавної та зовнішньодержавної політики. Маніпулятивні погрози, умови щодо політичних рішень та дій від зовнішніх глобальних суб'єктів політики є проявом реальної загрози для існування та розвитку української держави.

Тому, результатом військової агресії росії на теренах нашої країни є проявом політичної самостійності та незалежності українських суб'єктів від погроз, умов та маніпуляцій, що призвело до бажання проявити могутність керівництва країни агресора над українською владою, територіальною цілісністю, а найголовніше українським народом. Адже, методика ведення війни продемонструвала, що мирні люди не мають ніякого значення для агресора. Політична влада агресора не вбачає цінності людського життя, хоча маніпулятивно постійно висловлює занепокоєння та відсторонюється та не визнає усі злочини, які здійснила армія агресора.

Для сучасного українського суспільства сьогодні виникає реалістична можливість звільнитись від постійного ототожнення українців з росіянами, це той період коли про мужність української нації говорить увесь світ. А самі українці демонструють чітку позицію, щодо відношення до окупантів, просять їх звільнити територію під загрозою можливої військової відповіді від агресора.

Під час наукового дослідження сформовано наукові та практичні завдання, які допомагають сформувати структуру аналізу актуальної теми. Варто проаналізувати роль політичних конфліктів у суспільному розвитку України та росії; визначити вплив маніпулятивного впливу розвитку політичних процесів в сторін військової активності; дослідити перспективи розвитку конфліктної взаємодії між державами після закінчення війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Після розпаду радянського союзу в Україні розпочинається активна наукова діяльність щодо вивчення політичних конфліктів, особливостей їх розвитку та врегулювання. Адже, в СРСР таке поняття не застосовували, а думки, які суперечили загальноуправлінській політиці суворо карались. Окрім того, військова агресія зі сторони росії з 2014 року спонукала до глибшого аналізу даної проблеми та формування узагальнень для внутрішньодержавної та зовнішньодержавної політики з чітким вибором вектору розвитку. Основними вітчизняними працями, які стали основою для теоретичної бази дослідження стали праці Завгородньої Ю.В., Пехник А.В., Кройтора А.В., Сігарського С.М., Брикалова А.О. та ін. Окрім того, набуває активного розвитку напрямок дослідження кіберконфліктів, як складовий елемент дослідження сучасного різновиду політичних конфліктів, а даному напрямку основні праці Завгородньої Ю.В.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасному українському суспільстві були досить різні погляди щодо ролі росії у виокремленій, сучасній українській державі. Так, початок російсько-української війни знаменується різним політичними поглядами не лише в середині українського суспільства, а навіть в середині окремих українських сімей. Бо російська пропаганда завжди маніпулювала великою любов'ю до «братнього» українського народу. Тому, завжди відбувалось коливання серед населення, чи йти

в напрямку чогось невідомого, а тому ненадійного, чи продовжувати дослухатись та виконувати побажання суб'єктів політики, які уже протягом століття нав'язували українському суспільству політичний вектор розвитку, притіснили його під власною «могутністю» та наче силою.

У зв'язку з цим виникає можливість формування **цілі** дослідження, а саме визначити роль маніпуляційного фактору у розвитку політичного конфлікту між росією та Україною протягом усього періоду активної військової агресії з 2014 року по теперішній час. З метою виконання цілі дослідження сформовано такі завдання: провести аналіз сучасних історичних подій з урахуванням маніпуляційних методик агресора; виокремити особливості небезпеки затяжного процесу політичного конфлікту; проаналізувати політологічні аспекти російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу. Сучасна українська держава зіткнулась з такою військовою агресією, яку не могла очікувати з нормальних людських міркувань. Однак, в політичному процесі небезпека політичного впливу чітко прослідковується з періоду проведення виборчого процесу щодо обрання Президента України в 2004 році. В той період українське суспільство продемонструвало свою силу та спротив безпорядкам в політичних процесах. Далі ще одним знаковим періодом є Революція Гідності у 2014 році, яка є проявом розвитку усвідомленості українського суспільства, прояв ролі демократизації та нетерпимість до будь-яких утисків зі сторони влади, адже методи діяльності влади, які суб'єкти політики запозичували з росії діяли на українське суспільство, як обмеження їх прав та стимул до протидії свавіллю політичних діячів.

Такі форми прояву поглядів суспільства на діяльність політичних лідерів є демонстрацією очищення, удосконалення, як самого суспільства, так і суб'єктів управління. Тобто, перехід від репресивних політичних форм управління до демократії. Публічні політичні рішення є частиною формування волі народу до власного самовираження, широкий кругозір та вміння аналізувати політичні рішення та політичні кроки. А тому, органи управління повинні постійно публічно спілкуватись з населенням, бо саме це є запорукою комунікації, зв'язку влади і громадян, а найголовніше довіри більшості суспільства до влади та відповідальність обраних суб'єктів політики перед виборцями.

Українське суспільство за допомогою таких дій проявляє свою волю та невдоволення, що стало стримуючим фактором для європейської спільноти щодо підтримки української держави у бажаному векторі розвитку. Однак, саме військова активна наступальна операція агресора та смілива відсіч українського суспільства стали визначальними для європейської спільноти, які побачили сміли-

вий народ, який згуртувався для подолання такого могутнього агресора.

Однак, могутність агресора виявилась не такою, як це публічно демонструвалось військовим та публічним керівництвом. А військова могутність української держави не до оцінювалась агресором, бо активна діяльність влади щодо підтримки військовослужбовців активно розпочалась з моменту вторгнення росії у 2014 році. Сьогодні військовослужбовці України демонструють безпрецедентну хоробрість, професіоналізм та стійкість щодо окупанта. В даному випадку можемо акцентувати уваги на маніпулятивному аспекті впливу саме на владу росії, які не в повній мірі оцінили військову силу, політичну волю та суспільну хоробрість.

Усі ці особливості розвитку війни на території української незалежної держави супроводжуються рядом маніпуляційних впливів та фейків зі сторони агресора, які націлені на свідомість не лише українських громадян, а й міжнародної спільноти. Що власне і стримувало активну підтримку та швидку реакцію на українські публічні обговорення політичних, військових та територіальних проблем.

Сучасні технологічні процеси розвитку суспільства спонукають до появи нових форм політичної діяльності. Так у попередніх наукових дослідженнях сформовані висновки, щодо «ролі кіберконфліктів у використанні маніпуляційного впливу на політичну свідомість в суспільстві. Для досягнення конкретного результату суб'єкти політики вдаються до різних форм та методів, які сприяють задоволенню їх інтересів та продовжують їхнє політичне активне життя. Конфлікти в кіберпросторі є невід'ємним елементом для використання в якості політичних технологій»¹.

Тому, не варто під час аналізу російсько-української війни недооцінювати інформаційну боротьбу, яка стосується політичного процесу, політичних рішень, публічних політичних висловлювань суб'єктами політики. Усе це комплекс заходів, які основною метою своєї діяльності мають дестабілізацію інформаційного сприйняття, паніку.

Сам, маніпулятивний вплив у політичних процесах це спонукання суб'єкта політики до зміни відношення щодо прийняття окремих політичних рішень та проголошення такої позиції до населення. До прикладу таку діяльність здійснювала влада рф щодо вектору розвитку України в 2013 році, надаючи тодішній владі певну вигоду для того, щоб президент України Янукович відмовився від євроінтеграційного вектору розвитку нашої держави. У зв'язку з цим, влада допустила помилки у ще одному політичному

¹ Завгородня Ю.В. Кіберконфлікти, як елемент політичних технологій в інформаційному просторі. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. № 32. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/32_2021/26.pdf (дата звернення 20.04.2022).

рішенні, яке приймали у Верховній Раді України, щодо жорстких мір за проведення мітингів, страйків, демонстрацій. Усі ці методи, які фактично діють в рф і якісно себе проявили, однак в українському суспільстві діють у протилежному напрямку, що власне і стало причиною Революції Гідності. Українське суспільство не буде терпіти узурпацію влади та зміну вектору розвитку, якого бажав сам народ.

Тому, сучасна влада здійснює переговорний процес з країною-агресором та за результатом отриманих гарантій від партнерів бажає провести референдум серед населення, що стало б правовою формою підтримки населенням владних рішень. Це основа для недопущення помилок владою, які кардинально різняться з волею народу.

Усі ці події демонструють різницю між народами, відсутністю ідентифікації, воля українського народу набагато більша та свідомість набагато ширша. Бо власне, не може у великій демократичній країні, як рф, існувати один тип політичних поглядів та вподобань. Країна з різними видами населення, або примітивно мислить та не має власної думки, або залякана владою. Тоді це точно не демократія, а знову таки, маніпуляція прийнятих політичних рішень та публічного проголошення фактично не існуючого політичного режиму.

Аналізуючи дві підстави, можна вважати, що в даному суспільстві відбувається поєднання двох причин відсутності повномасштабного прояву поглядів суспільства щодо політичних рішень, бо найпростіший аналіз інформаційних світових авторитетних видань створює об'єктивну інформативну картину, яка кардинально різниця з внутрішньою пропагандою влади рф.

В свою чергу у навчальних посібниках виокремлюють різні способи маніпуляції, а саме такі як: «нав'язування ролі; (угадавши бажання людини, маніпулятор починає нав'язувати роль Незамінного Працівника, Безкорисливої Співробітниці, Усіма Коханого) вас роблять другом; (маніпулятор довірливо розповідає про себе, а потім звертається з яким-небудь проблемним проханням) доброзичливець; (надзвичайно люб'язно й доброзичливо розпитує про особисті справи, труднощі, потім звертається із проханням, у якому після такої розмови важко відмовити) «дружимо проти спільного ворога»; (маніпулятор довірчо повідомляє про те, як негативно висловився про вас керівник або колега. Він збуджує ворожість до «недоброзичливця», підштовхуючи до певних дій.) вас роблять соратником по спільній справі; (Наприклад, відвідувач довірчо, з розрахунками на розуміння й співчуття, присвячує вас у свій чудовий проект реорганізації роботи. І відразу просить саме його документ показати директору в першу чергу.) мрячні натяки; (Маніпулятор не висловлює прямо своє безтактне прохання, а «ходить

навколо».) бере змором; (Маніпулятор із чарівною посмішкою знову й знову повторює те саме прохання, виконати яке ви не можете або не хочете)»².

Якщо проаналізувати теперішнє відношення суспільства рф щодо повномасштабного вторгнення на територію України, то можемо констатувати, що внутрішня система країни-агресора маніпулятивного впливу підготувалась на відмінно до цієї війни в Україні. Суспільство в переважній більшості населення стійко підтримує політику діючих суб'єктів управління. Однак, на міжнародному рівні, де створювалась картинка держави-України, яка сама воює зі своїми людьми, більшістю країн світу не була підтримана. Разом з тим, така примітивна політика маніпуляції та брехні стимулює підтримку України у вигляді санкцій, військової допомоги та матеріальної і гуманітарної підтримки. Проте, рф знайшла своїх користувачів на міжнародній арені, але їх дуже мало і переважно ці держави в якомусь аспекті зацікавлені або залежні від країни-агресора.

В свою чергу, фейки це власне інформація, яка з'являється в кіберпросторі з метою створення дестабілізаційних процесів на різних рівнях: військовому, політичному, дипломатичному, суспільному та ін³. Звичайно, суспільство України досить активно сприймає інформацію щодо підтримки наших військових, або відсутності такої підтримки, бо публічно можливостей повідомити таку інформацію дуже мало, проте усі інші питання щодо політичних рішень, публічних промов та дипломатичних процесів сприймає дуже стримано та відважно, можливо з критикою, однак без паніки та бунту на що здійснювався невдалий розрахунок агресора.

Українське суспільство, яке постійно слідкує за інформаційними потоками, аналізує та перевіряє дані, то бачить що дуже багато тез спростовується офіційними представниками влади, міжнародними організаціями та транснаціональними компаніями, які власне дискредитуються такими новинами. Особливістю таких новин в інформаційному просторі є те, що відповідальність за таку діяльність дуже низька, практично нульова, адже важко визначити суб'єкта, який оприлюднив таку інформацію.

Звертаючись, до конфронтації політичних протиріч варто звернути увагу на сам конфлікт, який формує структуру відносин на внутрішньому та зовнішньому рівнях. Політичний конфлікт це боротьба за владу, яка постійно супроводжує українське суспільство з моменту її становлення, як самостійної держави. Саме політичні конфлікти є проявом демо-

² Маніпулятивний вплив і захист від нього. *Навчальні матеріали онлайн*: веб-сайт. URL: https://pidru4niki.com/2015080265812/menedzhment/manipulyativniy_vpliv_zahist_vid_nogo (дата звернення 21.04.2022).

³ Завгородня Ю.В. Політичне протистояння в кіберпросторі: глобалізаційний аспект. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. 2022. № 40. С. 148-154.

кратії, публічної боротьби за важелі впливу, за вектор розвитку, за підтримку суспільства.

Політичні конфлікти у межах публічної ґрунтовної боротьби є позитивним явищем для розвитку суспільства і демократії в цілому. Бо проголошення демократії та ведення авторитарного управління чи зміна законодавства під окремого політика це і є проявом маніпуляції свідомістю власних громадян та світового співтовариства загалом (на прикладі росії). Однак, значні політичні конфлікти в українському політичному просторі сформувались, як негативні процеси, які дестабілюють політичну систему та суспільний порядок.

Тому, з моменту незалежності у вітчизняних науковців виникає зацікавленість до аналізу конфліктності у суспільстві. Так, вітчизняні автори з моменту становлення незалежності розпочинають говорити, про превентивні заходи щодо впливу на загострення у політичних поглядах з метою попередити негативні наслідки на суспільство і державу. До прикладу, С.М. Сітарський зазначає, що загрози щодо національної безпеки сьогодні повинні стати основними в рамках стратегічного планування та створення превентивних дій у напрямку безпеки⁴.

Окрім того, на теперішній час, в умовах військового часу, можемо спостерігати значний вплив кібератак, фейків, недостовірної інформації з метою впливу внутрішньої ситуації та дестабілізації ситуації серед мирного населення. Тому, актуальним виникає дослідження кіберконфліктів щодо політичних процесів і, як наслідок, кібервійна. Так, у попередніх дослідженнях Завгородньою Ю.В. здійснювався аналіз територіальної прив'язки конфліктної активності, оскільки політичні протистояння небезпечні та неконтрольовані, а вплив суб'єктів протистояння виходить на новий інформаційний рівень⁵.

Політичні процеси по своїй суті явище публічне, а тому обов'язковою умовою їх реалізації є обговорення в медіа та суспільстві. ЗМІ формує суб'єктивну картинку в залежності від політики каналу, власника каналу та можливого політичного впливу.

Тому, сучасні вітчизняні дослідження звертають увагу саме на вміння аналізувати різні джерела та вивчати першоджерела інформації. Так, та думку А.О. Брикалової «засоби масової інформації за допомогою маніпулятивного впливу та медійних ментальних установок формують медіа-свідомість, яка змінює громадську думку. Цей вид впливу передбачає використання різних технологій прихованого тиску на підсвідомість людей. Маніпулятивний

вплив соціальних медіа реалізується через застосування системи повторення, міфотворчості, підтасовування, приховування фактів, для формування установок. У подальшому є доцільним дослідження сфери медійних установок та їх маніпулятивного впливу на суспільство, з метою розробки формалізованої моделі інформаційного впливу мас медіа за допомогою методів маніпулятивного впливу та системи їх виявлення»⁶.

Спостерігаємо що, у сучасній українській державі чітко прослідковується систематизований аналіз політичних конфліктів, проблемних аспектів у врегулюванні, публічність вибору механізму впливу. Боротьба за справедливість, чесність, відкритість влади до суспільства є основними бажаннями, які демонструє сучасне українське суспільство. Також, варто відзначити, критичність українського суспільства, низька довіра до публічних висловлювань політиків, бажання отримати факти, які підтверджують публічні висловлювання, що демонструє світоглядний плюралізм у суспільстві, а відповідно і підвищений рівень конфліктності у політичній площині.

Разом з тим, підвищений рівень зацікавленості до політичних процесів, як прояв контролю народу за власними обранцями. Така система взаємовідносин демонструє демократичний політичний напрямок розвитку, який проходить своє поступове становлення, бо суспільство насичене токсичним підбуренням свідомості та перетрактуванням політичних процесів в засобах масової інформації в різних напрямках. Суспільство фактично озлоблювалось в умовах трактування білого на чорне та навпаки. І така викривлена трактовка сформувала недовіру навіть до публічних владних висловлювань, до передвиборчих лозунгів, до продовження діяльності нових політичних сил по старим політичним методам, що в умовах трактування білого на чорне та навпаки. І своєю чергу тримало суспільство в постійному «конфліктному спазмі», тобто напрузі, яка могла перерости в конфлікт з будь-якого політичного приводу.

Якщо звернути увагу на те, як розвивається наукова думка в росії (без посилань на авторів, бо українська наукова спільнота не поділяє наукових поглядів в країні агресорі, однак демонструємо причини наукової та суспільної різниці у поглядах на війну, яка відбувається на території незалежної української держави), щодо ролі та поняття політичного конфлікту, його функції в становленні та розвитку демократичних процесів, то варто відзначити, що на жаль самі науковці країни-агресора констатують, що на території рф перші праці, щодо уявлень про

⁴ Сітарський С.М. Політичний конфлікт та сучасні українські реалії. Державне управління. *Економіка та держава*. 2013. № 8. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2013/34.pdf (дата звернення 20.04.2022).

⁵ Завгородня Ю.В. Політичне протистояння в кіберпросторі: глобалізаційний аспект. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. 2022. № 40. С. 148-154.

⁶ Брикалова А.О. Маніпулятивний вплив ЗМІ та формування споживчих установок. *Наукове мислення: веб-сайт*. URL: <http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/53-dvadtysyat-tretya-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/556-manipulyativnij-vpliv-zmi-ta-formuvannya-spozivchikh-ustanovok> (дата звернення 20.04.2022).

конфлікт, то вони появляються в 20-тих роках ХХ ст., в аналізі трудових відносинах, і пізніше знищуються у зв'язку з політичною ідеологією, щодо безконфліктного суспільства.

Тому, подальше наукове дослідження країни-агресора розпочинається саме з 1990-тих років та містить ряд відмінностей в науковому огляді позицій суб'єктів протиборства. Так, суб'єкти протиборства розділяють на різні ранги, а відповідно на різні форми впливу на сам конфлікт. Окрім того, в сучасному інформаційному процесі росія хвилюючись за внутрішню інформаційну безпеку, в умовах проведення кібервійн, здійснює заходи щодо стримування інших країн, однак, які саме не уточнює публічно.

У зв'язку з цим, проаналізувавши їх внутрішню наукову та публіцистичну інформаційну сферу щодо відношення до конфліктів, варто відзначити, що у внутрішніх політичних процесах фази відкритого публічного протиборства в середині країни не може існувати. Усі погляди інші щодо керівної політичної ідеології або знищуються фізично, або видаються суспільству, як зрадники з інших країн. У суспільстві публічно обговорюється загроза від двох основних країн в інформаційних атаках – це Британія та США. Отже, можемо констатувати, що теоретично сформована загальна картина яка деталізує усі фази розвитку конфлікту, однак практично органи управління і наділі продовжують використовувати методи безконфліктного політичного процесу та глобальної підтримки суспільством політичного режиму в середині країни. Усі вороги в країні це зовнішні, які несуть серйозну загрозу для «найкращої нації на планеті», яка на їхню думку має право вирішувати, яким країнам в якому напрямку розвиватись, жити чи помирати.

З моменту проголошення незалежності України вона уже стала об'єктом впливу росії на внутрішні політичні процеси, оскільки була дуже залежна економічно. Однак, прірва непорозумінь спонукала органи управління до подальшого розмежування і роз'єднання від спільної співпраці з росією, що стало причиною відсутності єдності у суспільних поглядах. В свою чергу, російські органи управління лише сприяли пропагандою та маніпуляціями до розшарування всередині українського суспільства.

Проте, події в 2014 році зменшують такі суспільні протиріччя та формують уявлення про країну сусіда, як країну-агресора. Збільшується рівень довіри до органів управління, однак в переважній більшості на місцях, а посадові особи вищих органів влади переформовуються та тримають єдиний прийнятний вектор розвитку політичних процесів в країні щодо ЄС та НАТО.

Однак, події початку 2022 року знаменуються зменшенням рівня захворюваності на корона вірус та загостренням повномасштабного вторгнення на територію незалежної, суверенної української

держави, яка визнана в межах власних кордонів з 1991 року. Оскільки, 24 лютого 2022 року розпочинається активна фаза бойових дій на території України з повномасштабним вторгненням, бомбардуваннями та знущаннями над мирним населенням. Після цього політична свідомість українського суспільства змінилась кардинально, в переважній більшості населення, а одиниці незламних консерваторних представників суспільства, які вірили в добрі наміри агресора, або змінюють політичні погляди, або виїжджають в Білорусь або росію.

В сучасній Україні видозмінюється суспільство, яке має багато болю, який принесла країна-агресор, злості до тих осіб в військовій формі, які займались мародерством на території міст в які входили та вчиняли протиправні, злочинні дії по відношенню до дітей та жінок, які траплялись на їх шляху⁷. Окрема увага світу прикута до міста Маріуполь, в якому дуже важка і гуманітарна, і психологічна, і військова ситуація. Це місто стало темним сірим та сумним⁸. Після знущань та приниження, яке переживали там мешканці. Однак, з вірою та прагненнями до вільного життя.

Значну увагу в розвитку даного військового конфлікту, який перейшов у відкриту фазу повномасштабного вторгнення, варто приділити інформаційному спротиву української держави та провідних світових інформаційних джерел, які намагаються донести інформаційну правду про події в Україні. Оскільки, громадяни росії стверджують про мирну операцію з визволення російськомовних громадян, яких самі окупанти нещадно вбивають.

Кібератаки – це ще один фронт війни, який не має офіційних просторових меж, а участь в таких видах впливу можуть приймати учасники, які по суті не є сторонами конфлікту, однак створюють несприятливі умови в інформаційному просторі з метою дестабілізації ситуації. Одним з видів інформаційних атак в українському інформаційному просторі є фейки. Це така інформація, яка не має підтвердження та сповільнює, як внутрішні процеси, так і зовнішні процеси.

Усі ці події в комплексі це сучасна війна ХХІ століття між росією та Україною, яка розвивалась поступово, під приводом різних політичних суперечок, протиборств між партіями різної направленості та перейшла в активну фазу спротиву в 2014 році анексією окремих територій, локальними боями в Донецькій та Луганській області та розвитком повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року.

⁷ Звірства в Бучі: органи правопорядку фіксують воєнні злочини росіян. *Слово і діло*: аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/04/06/novyna/bezpeka/zvirstva-buchi-orhany-pravoporyadku-fiksuyut-voeyenni-zlochynu-rosiyan> (дата звернення 19.04.2022).

⁸ Заблокований Маріуполь. Хто контролює місто і чи можна його деблокувати. *BBC NEWS*: веб-сайт. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-61080359> (дата звернення 19.04.2022).

Звичайно, інформаційна площина, як невід'ємний елемент сучасної повномасштабної війни, є важливим джерелом впливу, який може стати вирішальним фактором навіть на полі бою. Коли самі військовослужбовці відмовляються продовжувати війну (мається на увазі військовослужбовці країни агресора), оскільки відсутній сенс після внутрішнього спротиву суспільства, яке мало зустрічати їх з радістю та подякою, а воно виходить на мітинги та блокує танки. Бо ціль так званої «військової операції» не відповідає внутрішній ситуації. Тому, військові першими починають бачити об'єктивну картину «визвольної місії», яка нікому не потрібна.

А риторика братнього народу, про який говорила рф, розпочинає діяти проти самої влади, бо військовослужбовці, які дотримуються нормативів та порядку ведення війни, не бажають вбивати братніх сусідів. Так сталося з підтримкою військовослужбовців Білорусі, яких хотіли активно залучити до військових атак, однак керівництво знаючи настрої всередині суспільства, зупинилось лише на можливості використання території власної держави, військових злітних смуг, лікарень та залізної дороги. Хоча партизани на території Білорусі розпочали активно розбір залізної з метою зменшення можливості підвезення техніки та військових груп.

Такий процес є розвінчуванням міфів та маніпулятивних впливів, які можуть нести лише зворотній ефект, однак на це потрібен певний період часу. Тому, дійсно поле бою, стійкість та хоробрість українських військових, комплекс підтримки міжнародних організацій та незалежних держав, інформаційна гігієна зі сторони українських ЗМІ, роз'яснення причин відсутності інформації по окремих питаннях є системою засобів, які пророкують позитивні результати для подальших військових дій.

Звичайно, ворога, який напав на незалежну державу під вигаданою необґрунтованою ціллю не варто не дооцінювати. Хоча Україна у 2014 році була слабкою у військовому плані, однак рф не наважилась на повномасштабне вторгнення, оскільки потрібно було підготувати власне суспільство, військовослужбовців, матеріально-технічну базу та військові навички та багато інших заходів, які не відомі публічному інформаційному середовищу з метою проведення повномасштабного вторгнення.

Не залежно від того, як будуть розвиватись політичні події, Україна, як держава уже увійшла в світову історію, як хоробра та сильна нація. Бо стримувати спротив ядерної держави це велика сила волі і духу.

Шляхів розвитку ситуації на території України дуже багато, однак ці наслідки не лише для нашої держави, але і для світового глобального управління також, бо прослідковуються нові сфери впливу, змінюється розподіл економічного впливу в світі, відбувається заміна російських продуктів на світовому

ринку, розпочата блокада діяльності окремих глобальних компаній в умовах агресії рф. Усі ці події стимулюють до зміни світового порядку взаємовідносин, зміни впливових політичних лідерів та світової арени, проголошення глобальних гравців «військовими злочинцями».

Вважаю, що якщо відбудеться розпад країни агресора чи часткова анексія українських територій, то говорити про можливість післяконфліктної співпраці дуже важко, або фактично не можливо, бо ті кровопролитні ріки, які уже течуть на території України не можливо пробачити та продовжувати будь-які економічні відносини та зв'язки.

Якщо відбудеться військовий сценарій завершення конфлікту це блокада взаємовідносин на довгий період часу, або навіть можливість подальших видів ескалації ситуації між сторонами протиборства. Тому така перемога для України буде означати завершенням лише однієї фази бою, який агресор через певний період часу захоче повторити, а тому виникне необхідність у постійній підтримці військової сфери України та нарощення військового кадрового професійного контингенту.

Можливість завершення конфлікту з елементами переговорного процесу та гарантіями міжнародних партнерів містить більш сучасний тип розв'язання конфлікту, який поступально продемонструє результати у разі дотримання сторонами його умов. Бо сучасні світові форми співпраці завжди готують можливі компроміси для збереження життя людей та стабілізації мирного існування людства. Розвиток переговорного процесу поки не високий, бо агресор ще намагається військовою силою вплинути на розвиток конфронтації протиборства. Оскільки, увага міжнародного співтовариства однозначно зосереджена на засудження звірств, які уже вчиненні агресорами, то такі протиправні дії будуть мати своє продовження в межах правового поля на міжнародному рівні, навіть після можливих затверджених результатів закінчення війни.

Висновки

Враховуючи усе вищезазначене, можна стверджувати, що Україна є демократичною державою, яка стала жертвою політичного протиборства у формі військової агресії з нелюдським поведінням до мирних громадян. В свою чергу, Україна продемонструвала дотримання міжнародних норм щодо ведення військової боротьби та високий рівень підготовки до дипломатичних переговорів.

Проблема у використанні переговорного процесу в політичному конфлікті процесуально в тому, що обидві сторони конфлікту повинні бажати його врегулювання. Допоки одна з сторін не бажає мирного врегулювання, то усі спроби домовитись не будуть дієвими. Сучасна міжнародна дипломатія

демонструє стриману форму публічного засудження військової агресії, з закликами зупинити знущання над українським народом, припинити геноцид нації, яка проявила таку волю та силу, що створила власний бренд для українських людей, державних символів, самої території країни у світі.

В умовах російсько-української війни відбувається переоцінка цінностей та політичних інтересів громадян України. Світ тепер точно знає різницю між українцями та росіянами. Символіка нашої держави є праобразом незламності, безстрашності, чесності та справедливості. Україна уже ніколи не буде такою як раніше, українці уже ніколи не будуть такими як раніше. Наш розвиток дається нам дорогою ціною, але в пам'ять про діток, які загинули на війні, про жінок та бабусь, про безстрашних професійних військових ми зобов'язанні продемонструвати що ці жертви стали не даремними.

Політичні механізми у формі переговорного процесу на агресора не діють, він не бачить потреби уже активно домовлятися, намагаючись здійснити військові залякування для покращення власних позицій. Усе це прояви маніпуляції зі сторони агресора, застосування варварських форм ведення війни, створення недієвого переговорного процесу, залякування з метою скорення. Але мир це протилежність війні, а переговори це протилежність до агресії. Оскільки, політико-переговорна складова для врегулювання даного конфлікту не може продемонструвати дієвість та результативність, тому варто розглянути інші методи у формі правових механізмів.

Так, усі форми маніпуляцій будуть невдалими перед судом, коли винні виконавці та керівники будуть підлягати засудженню за військові злочини. Таким судом, що розглядає злочини геноциду, військові злочини та злочин агресії, злочини проти людства є Міжнародний кримінальний суд, який ще називають Гаазький трибунал. «Приклади актів геноциду у період останніх десятиліть ХХ – початку ХХІ століть: геноцид етнічної групи тутсі у Руанді в 1994 році; геноцид у Сребрениці (територія колишньої Югославії) у 1995 році, де цілеспрямовано було знищено понад 8 тисяч боснійських

мусульман, здебільшого чоловіків; масові вбивства та інші акти насилля, у т.ч. із застосуванням хімічної зброї, у Дарфурі (регіон Судану) у 2002 році⁹».

У 2017 році даний суд засудив до довічного ув'язнення колишнього командувача Війська Республіки Сербської під час боснійської війни, генерала Ратко Младича. Це сучасний приклад наслідків протиправних дій, які проявляють нелюдське відношення та повинні бути засудженні в світі. Так звана правова світова спільнота демонструє прояв правових меж для діяльності політичних та військових лідерів, які навіть під час війни не повинні знімати людське обличчя.

Тому війна між рф та Україною – це крайня межа боротьби за владу, вплив на суспільство, яка розвивалась протягом усього періоду незалежності України, але мала латентну форму (яка проявлялась у підкупі окремих політичних сил, телевізійного впливу на свідомість суспільства, фейкових гасел про «братній народ» та ін.), активна фаза протиборства розпочинається після анексії АР Крим та окупації частини Донецької та Луганської областей. Підготовка до повномасштабного вторгнення тривала до лютого 2022 (на міжнародному рівні та військовому рівні, інформаційному просторі), проте в силу недостовірності інформації, яку отримували політичні лідери рф, військові плани в першочерговому вигляді провалились та стали повним розчаруванням для президента рф путіна та усієї правлячої військової верхівки.

Тому, можемо констатувати, що форми маніпулятивного впливу, які використовувались керівництвом рф для впливу на українське суспільство та українське керівництво, починає впливати негативно на саме керівництво рф, на суспільство рф, які виявились дезінформовані щодо настроїв українського суспільства та відважності українських військовослужбовців. А тому, хід війни може містити елементи непередбачуваності та не контролюваності для агресора.

⁹Гаазький трибунал. За що і як судитимуть росію? *Вокс Україна*: веб-сайт. URL: <https://voxukraine.org/gaazkyj-trybunal-zashho-i-yak-sudytymut-rosiyu-poyasnyuye-voxccheck/> (дата звернення 21.04.2022).

Інформація про автора:

Завгородня Юлія Володимирівна,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій

Національний університет «Одеська юридична академія»
23, Фонтанська дорога, Одеса, 65000, Україна

Information about the author:

Zavhorodnia Yuliia Volodymyrivna,
Candidate of Political Science, Associate Professor,
Associate Professor of Political Theory
National University «Odesa Law Academy»
23, Fountain Road, Odesa, 65000, Ukraine